

af, til hvilken Menighed inden for denne, man slutter sig. Dette kan jeg saa meget lettere tiltræde, som det var det, jeg foreslog ved 2den Behandling, da jeg bekæmpede den efter min Mening ganske urimelige Bestemmelse, som Folketinget den Gang vedtog. Det glæder mig, at man er kommen til Erkendelse af dens Urimelighed og nu foreslaar, at den skal gaa ud, og at Bestemmelsen skal have en Affattelse i ganske samme Retning som den, jeg foreslog.

I øvrigt har jeg ved denne Behandling kun til Hensigt at gøre Rede for min Stilling til disse Lovforslags endelige Vedtagelse. Jeg vil da erklære, at jeg med Glæde stemmer for de to Forslag, om Brugen af Kirkerne og om Valgmenigheder, men at jeg ikke ser mig i Stand til at give Forslagene om Menighedsraad og om de selvejende Kirker min Stemme. Der er ved disse Loves Vedtagelse to Ting, der for mig ere afgørende. Folketinget opgiver ved Loven om Menighedsraad den Stilling, det hidtil har indtaget, idet det har krævet, at Menighederne selv skulde vælge deres Præster. Det gaar over til et helt andet System, nemlig det, at man skal nøjes med en Indstillingsret og overlade Valget til den højtærede Minister. Det er noget, jeg ikke kan være med til, og jeg kan navnlig ikke være med til at gøre det frivilligt uden at være tvungen dertil paa nogen Maade, saaledes som Folketinget nu gør det. Det andet, som Folketinget opgiver, er det Krav, som det hidtil har stillet om, at Kirkens Forfatning skal ordnes paa Frivillighedens Grundlag. Opgivelsen af Fordringen om Menighedernes Valg af deres Præster er Opgivelsen af en demokratisk Fordring. Det gør mig ondt, thi jeg tror, det vilde have stor Betydning for Folket selv at have det afgørende Valg af Præsten, og jeg tror, som jeg har haft Lejlighed til tidligere at udvikle, at det ogsaa kirkeligt set vilde have megen Betydning, at Menigheden vidste, at den Præst, den fik, havde den selv valgt, det var dens egen Præst. Hvis der imidlertid fra Landstinget var kommet et saadant Krav til os om, at vi skulde opgive det, vi i 30 Aar havde arbejdet for, kunde man jo have forhandlet derom. Thi her drejer det sig kun om noget mere eller noget mindre, og kunde man ikke have sat det igennem, som man havde ønsket, Menighedens virkelige Valg af Præsten, ja, saa kunde man have nøjedes med noget mindre. Men dette Krav kommer jo ikke til os fra Modstanderne deraf.

Her er det Folketinget, der selv opgiver sit Krav om, at Menigheden skal have det afgørende Valg af Præsten. Jeg vil ikke give min Stemme dertil, fordi jeg vil forbeholde mig under disse Sagers kommende Behandling at kunne optage den gamle Tanke. Jeg tror ikke, Folketingets nuværende Flertal kan gøre det, naar det først en Gang har erklæret, at det selv ikke vil have det direkte Præstevalg. Men de iblandt os, som ikke give Forslaget vor Stemme, staa jo frit over for Fremtiden og ere i Stand til igen at optage det Krav, som Folketinget hidtil har stillet. Hvis det Flertal, som frivillig opgiver det, vil opstille det igen, vil det altid møde den Indvending: Det mene I jo ikke, I have jo selv opgivet denne Sag. Men, som sagt, i dette Spørgsmaal om Menighedernes Valg af Præster drejer det sig om noget mere eller noget mindre. Det kunde man have talt om under den fortsatte Behandling. Paa det andet Punkt derimod, Folketingets Opgivelse af Frivilligheden som Grundlag for Kirkeforfatningen, drejer det sig ikke om noget mere eller noget mindre. Der drejer det sig om et stort afgørende Principspørgsmaal, hvor man enten maa være for eller imod. Folketinget har hidtil været for, at man i kirkelige Spørgsmaal kun skulde organisere paa Grundlag af Frivillighed. Men nu tager Folketinget en anden Beslutning. Nu vil det, at man skal organisere ved tvungne Lovgivningsforanstaltninger paa dette som paa de politiske og kommunale Omraader. Det betragter jeg som en Sag af ganske overordentlig Vigtighed for hele det aandelige Livs Fremtid i vort Land. Og da Forslaget her gaar i stik modsat Retning af det, som vi hidtil have arbejdet paa, kan jeg ikke være med til at give det min Stemme. Derved at vi nu indføre tvungne Menighedsraad i samtlige Sogmenigheder, vil det for Fremtiden blive faktisk umuligt at komme til en frivillig Ordning paa dette Omraade. Og jeg vil ikke være med til at forstyrre det frivillige Arbejde, som jeg forleden omtalte under Behandlingen af Forslaget om de selvejende Kirker, det store betydningsfulde frivillige Arbejde, der er i Gang i Hovedstaden, drevet af Kirkefonden. Det vil, som jeg paaviste, blive forstyrret, om ikke helt ødelagt ved de Love, vi nu vedtage. Det gør mig meget ondt, at Folketinget opgiver det Standpunkt, det tidligere har staaet paa, thi Folketinget stod her paa et sundt og aandeligt fint Standpunkt, et Standpunkt, hvor man forstod, at der er